

Таким чином, інтелектуальна діагностика відкриває можливості недосяжні при простому розрахунку і порівнянні фінансових коефіцієнтів, оскільки дозволяє будувати не тільки абстрактні, а й адекватні формалізовані динамічні моделі бізнес-процесів з урахуванням галузевої специфіки комерційних підприємств, а також прогнозувати просторово-тимчасові сценарії їх роботи в різних умовах економічного оточення. Це в свою чергу забезпечить синергетичний ефект та покращить роботу підприємств різних форм власності, а відтак наповненість бюджетів усіх рівнів.

Список використаних джерел:

1. Кривовязюк І. В. Економічна діагностика.
URL: https://pidruchniki.com/1484111053546/ekonomika/ekonomichna_diagnostika.
2. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка. К.: КНЕУ, 2001. 538 с.
3. Мизюн В., Султанов А. Діагностика підприємства як інструмент прийняття рішень.
URL: https://www.cfin.ru/management/finance/cost/intel_diagn.shtml.
4. Лучко М.Р. Аналіз в аудиті: окремі питання застосування. Економічний аналіз. 2017 рік. Том 27. № 4. с. 11-19.
5. Luchko M., Arzamasova O., Vovk I. Personnel Potential of National Economy and Gross Domestic Product: The Case of Ukraine. Montenegrin Journal of Economics, 2019, p.59-70.

Кулик Р.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Ониськів Т.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР

В українських наукових літературних джерелах неоднозначно розкривається зміст поняття «аудиторські процедури».

Автори розглядають аудиторські процедури як способи, прийоми, методи, перелік дій, процес, заходи, послідовність дій, технологію тощо.

Тлумачні словники дають таке пояснення зазначених термінів:

«процедура (з латинської - procedure)» – офіційно встановлений порядок дій при обговоренні, здійсненні чогось [1, с.772]; ряд яких-небудь дій, хід виконання чого-небудь [1, с.63];

«метод (з грецької methodos— дослідження)» — це прийом або система прийомів, що застосовується в якій-небудь галузі діяльності [1, с. 177];

«прийом» – спосіб виконання або здійснення чого-небудь, метод дослідження, вивчення чого-небудь, певний захід для здійснення чого-небудь [1, с. 891].

На підставі вищевикладеного можна зробити такий висновок про підпорядкування даних термінів (рис.1. 2). Визначення чіткого підпорядкування термінів надає можливість пов'язати класифікацію процедур за МСА з класифікацією методів і прийомів у національній теорії і практиці аудиту. При цьому слід зауважити, що остання більш науково обґрунтована та глибока. Традиційно методи аудиту як способи дослідження дій і подій у системі суб'єкта господарювання з метою підтвердження наданої ним фінансової інформації поділяють на кілька груп. Першою з них є загальнонаукові методи, другою – інших наук, третьою – спеціальні прийоми.

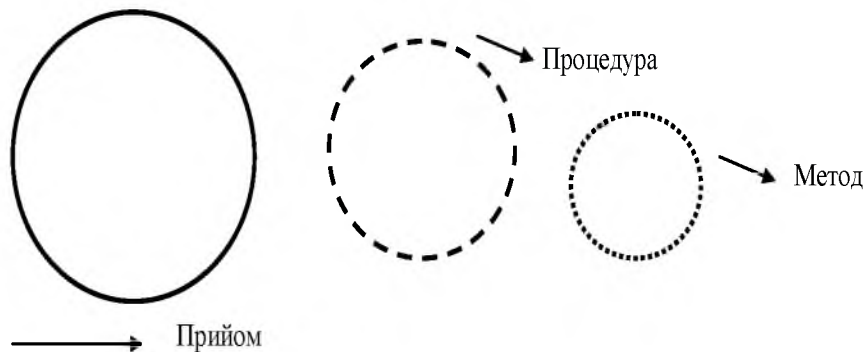

Рис. 1.2. Співвідношення термінів «процедура», «метод», «приєм»

Серед загальнонаукових методів, як правило, розрізняють аналіз і синтез, індукцію і дедукцію, аналогію і моделювання, абстрагування і конкретизацію, системний аналіз, функціонально-вартісний аналіз тощо.

Перелік методів інших наук традиційно включає аналіз, бухгалтерський облік, математичну статистику, теорію ймовірностей, математичне програмування тощо. Проте перелік наук, методи яких використовуються в аудиті останнім часом, невпинно зростає. До них також відносять теорію аргументації, формальну логіку, семантичну теорію виводу, теорію концептуального моделювання, алгебру і алгебраїчну теорію, теорію ігор, теорію систем і системного аналізу; функціональний, факторний та регресійний аналіз, теорію випадкових процесів, економічну теорію, фінанси. теорію управління складними системами, управління економічними процесами, інформаційні технології, теоретичні і прикладні основи організації обчислювальних процесів та інші.

Таким чином, методи суміжних з аудитом наук можливі для використання під час аудиту. Ці науки можна згрупувати за напрямком їх використання: для опису евристичних підходів до організації аудиту; для опису наукових основ аудиту; для опису сфери виробництва; для створення економіко-правової бази аудиту; для створення управлінських основ аудиту; для опису прикладних основ аудиту.

Узагальнення підходів українських вчених дозволяє виділити такі групи прийомів аудиту: органолептичні, розрахунково-аналітичні, документальні, узагальнення і реалізації результатів контролю. Проте в самому переліку ознак класифікації прийомів, на наш погляд, змішані кілька підходів – за видами прийомів, за етапами процесу аудиту, за джерелами інформації, за способами отримання інформації. Крім того, легко простежити повторення назви та змісту деяких процедур з назвою та змістом окремих методів і прийомів. Таке повторення по суті одних і тих же дій під різними назвами ускладнюють встановлення взаємозв'язку між завданнями аудиту та прийомами, які забезпечать отримання необхідних свідчень [1, с.77-98].

Таким чином, можна зробити висновок, що найзагальнішим поняттям серед категорій «процедура», «метод» та «приєм» є категорія «процедура», яка встановлює послідовність реалізації методичних прийомів аудиту. Процедури слід розглядати за тими функціями, які вони виконують у процесі аудиту на певних його етапах. Процедури безпосередньо пов'язані з організацією процесу аудиту.

Список використаних джерел:

1. Новий тлумачний словник української мови: у 3-х томах. – К.: Вид. «АКОНІТ», 2003.